

Pastir pa se je kar vrnil domov. Na dvoru je srečal gospodarja in ga pozdravil: »Dober večer. Smo že doma. Pa tri ovce manjkajo. V prepad so padle.«

»A tako?« se je ustrašil gospodar.

»Ali ste kaj jezni?« je vprašal pastir.

»Kako ne bi bil,« se je zagovoril bogati kmet, »če si pa za samo škodo pri hiši!«

»A tako? Jezni ste? Potlej pa kar brž sto zlatnikov sem,« je pastir pomolil iztegnjeno dlan pred nos bogatega kmeta.

Kaj je hotel gospodar? Moral je seči v mošnjo in odšteti sto zlatov.

»Ali si kaj jezen?« je vprašal pastirja, ko mu je odštel stoti zlatnik.

»Sem! Zato pa lahko tudi kar grem! Ali se mar nisva tako pogodila?« je pastir zavpil in izginil. — — —

Vesel in bogat se je vrnil k bratoma. Za zlatnike je kupil lepo hišico in tri dolge njive. Vsi trije bratje so živeli v tej hišici in jedli, kar so jim rodile tri dolge njive. Ničesar jim ni manjkalo! — — —

150 LET LETALSTVA

Leto 1933. nam prinaša dva pomembna jubileja v zgodovini tehnike. 150 let je minilo, odkar so napravili prvi uspešni polet z balonom, pred 30. leti, pa so iznašli prvo motorno letalo.

V prejšnjih časih so se mnogo trudili, da bi pogruntali umetnost ptičjega leta; zadovoljili so se le s starimi pravljicami o letečih ljudeh, o Ikaru, ki je hotel leteti na sonce, in o bogovih s perutastimi čevlji (Hermes = bog trgovine in prometa). Znameniti slikar Leonardo da Vinci (1452—1519) je izumil v 16. stoletju netopirjeve peruti, s katerimi pa ni poskušal nikoli letati. Tudi Francozi, Nemci in Angleži so mnogo poskušali v tej panogi tehnike do 19. stoletja, toda nihče ni uspel.

Šele l. 1783. sta imela precejšen uspeh s svojim balonom, ki je bil napolnjen z vročim zrakom, brata Mongolfier. V njem so napravili prvi poskusni polet, ki je trajal le 10 minut, sledeči pasažirji: petelin, raca in ovca. Še istega leta so se dvignili ljudje z »Mongolfierovo zračno ladjo« 1000 metrov visoko in so preleteli za tiste čase precejšno razdaljo 140 km.

Prvi uspešen polet s krili se je posrečil nemškemu inženjerju Otonu Lilienthalu l. 1896. z jadralnim letalom, ki je še danes vzor za vsa sedanja jadralna letala brez motorja.

Danes, ko je poteklo od prvih početkov letalstva 150 let, pa plovejo po zraku zračni velikani iz aluminija, polnjeni z negorljivim plinom helijem, baloni se dvigajo do stratosfere (ozračje brez zračnih struj, kjer vlada mraz do 60° C), velikanska letala prenašajo potnike in na stotine kilogramov težke tovore v daljne dežele, bojna letala v obliki goloba pa krožijo po zraku in so nevarno orožje za nasprotnika v primeru vojne. Danes imamo že aeroplane, ki se dvignejo navpično v zrak in lahko na isti način tudi pristanejo: na zadnji pariški letalski razstavi smo videli celo udoben aeroplanček za eno osebo, ki se da zložiti. Mogoče ni niti tako daleč tisti čas, ko bo imel vsak človek par perutnic na hrbtu in v žepu majhen motor, da se bo lahko kosal s pticami.

V zapuščini slikarja Leonarda da Vincija so našli tudi risbe z načrti prvega padala. Prva taka naprava v obliki velikanskega dežnika, ki se je dala dokaj uspešno uporabljati, je stara tudi 150 let. Danes pa imamo že padala, ki so pritrjena pod sedežem v letalu, da potnike v primeru nevarnosti kar s sedežem vred varno pripeljejo na zemljo.
